

“Ενα ακόμη περίεργο της ελληνικής πολιτικής ζωής

Γιατί αποσιωπήθηκε ή επιστολή Καραμανλή προς τους 9 Πρωθυπουργούς;

“Ενα πολυσήμαντο κείμενο πού προτιμήθηκε να αγνοηθεί εδώ στην Ελλάδα, ίσως γιατί ήταν πολύ αποκαλυπτικό σέ βάρος κατεστημένων απόψεων των οπαδών και αντιπάλων της εντάξεως της Ελλάδος στην ΕΟΚ

ΜΟΛΟΝΟΤΙ οι περισσότεροι Έλληνες έχουν πάθει πιά μιθριδατισμό από τη συχνότητα των περιέργων πού καθημερινά σχεδόν συμβαίνουν και πού γιά τά όποια δέν δίνεται καμιά εξήγηση, έν τούτοις θεωρείται πραγματικά άπορίας άξιο τό γεγονός ότι ή επιστολή του πρωθυπουργού Κ. Καραμανλή, πού έστειλε στους έννέα συναδέλφους του των χωρών της Εύρωπαϊκής Κοινότητας κατά την τελευταία και δραματικώτερη φάση των διαπραγματεύσεων γιά την ένταξη της χώρας μας στην ΕΟΚ, πέρασε από όλα σχεδόν τά πολιτικά κόμματα και από όλόκληρο σχεδόν τόν ήμερήσιο και περιοδικό τύπο έντελώς άπαρατήρητη. Μολονότι πρόκειται γιά ένα πολυσήμαντο κείμενο μέ αποκαλυπτικό περιεχόμενο και άπιθανες διαστάσεις, δημοσιεύθηκε όλόκληρο μόνο από μία όπογευματινή πολιτική έφημερίδα (ή όποια άλλωστε τό έφερε και στή δημοσιότητα), και άναδημοσιεύθηκε μόνο από μία οικονομική έφημερίδα την έπόμενη μέρα. Σχολιάστηκε δέ μόνο παρεμπιπτόντως από τόν Πρόεδρο του ΠΑΣΟΚ κ. Παπανδρέου και από τόν Μάριο Νικολινάκο στό «Αντί».

“Αν και είναι κάπως αθάίρετο νά προβαίνει κανείς σέ έρμηνείες των ένεργειών και πολύ περισσότερο των παραλείψεων κάποιου άλλου νομίζουμε πώς ή παράλειψη αυτή δέν όρκει νά συνδεθεί μέ τις δύο εξηγήσεις πού της έδωσαν: “Η έπικρατούσα μάς λέει ότι ή επιστολή δημοσιεύθηκε μία μέρα πριν από την έξαγγελία της συμφωνίας γιά την ένταξη κι έτσι τό τελευταίο αυτό γεγονός άφαιρесе πολύ από τό δημοσιογραφικό ένδιαφέρον της. “Η άλλη συνδέεται μέ μία παλιά κακοδαιμονία του ελληνικού τύπου, ό όποιος θάβει μέ τή σιωπή του κάθε άποκλειστική δημοσιογραφική έπιτυχία στην όποια δέν συμμετείχαν οι σιωπώντες.

Πιστεύουμε πώς ή εξήγηση του φαινομένου είναι σύνθετη. “Όχι μόνο συντρέχουν οι πιο πάνω λόγοι, αλλά και κάποιος τρίτος άκόμα ούσιωδέστερος: “Η παράλειψη πρέπει νά συνδέεται και μέ πολιτική σκοπιμότητα. Και μάλιστα αυτή τή φορά θρέθηκε νά συμφωνούν και συμπλέουν κυβέρνηση και αντιπολίτευση, ή άκριβέστερα και οι δύο αντίπαλες παρατάξεις στό θέμα της εντάξεως. Είναι προφανές ότι καμμία πλευρά δέν συνέφερε νά δει την εύρύτερη δημοσιότητα και νά της προσδογή τό βάρος πού είχε τό περιεχόμενο της επιστολής.

“Αλλά πριν προχωρήσουμε στην άνάλυση της άπόψεώς μας αυτής άς παραθέσουμε τό πλήρες κείμενο της επιστολής Καραμανλή προς τους πρωθυπουργούς των έννέα χωρών της ΕΟΚ (‘Ελευθεροτυπία, 20.12.78):

“Αθήνα, 12 Δεκεμβρίου 1978

“Αγαπητέ μου Πρωθυπουργέ, λυπάμαι πού σάς άπασχολώ και πάλι γιά τό πρόβλημα της ένταξης της χώρας μου στην ΕΟΚ. “Αλλά τό κάνω γιά νά έμποδίσω μία κατάσταση πού θά είναι δυσάρεστη γιά όλους μας.

“Όπως ξέρετε προσεγγίζουμε, μέ τή βοήθειά σας, στό τέλος των αποφάσεων οι όποιες θά διαμορφώσουν όριστικά τό περιεχόμενο της πράξεως προσχωρήσεως. Τά τεχνικά δεδομένα γιά τους δύο κύριους τομείς πού άπομένουν προς συζήτηση —τά γεωργικά και τά κοινωνικά προβλήματα— έχουν ήδη διευκρινισθεί. Πιστεύω ότι από την άνάλυσή τους μπορεί κανείς χωρίς δυσκολία νά όδηγηθεί στα κάτωθι συμπεράσματα.

“Ο βαθμός του μεγέθους των ελληνικών οικονομικών παραγόντων, άκόμα και στον τομέα της γεωργίας, είναι τόσο περιορισμένος ώστε νά μή δημιουργεί ούσιώδη προβλήματα σέ κανένα μέλος της Κοινότητας (γιά την έννημέρωσή σας έπισυνάπτεται ένα άποκαλυπτικό υπόμνημα).

● “Η διαδικασία της προσαρμογής της Ελλάδος στο κοινοτικό κεκτημένο μπορεί άνετα νά ολοκληρωθεί σέ μία μεταβατική περίοδο διάρκειας κατά άνώτατο όριο 5 έτών και αυτή ήταν ή περίπτωση των τριών νέων μελών της Κοινότητας. “Η σκέψη ότι όρισμένες αποκλίσεις από την άρχή της 5ετούς μεταβατικής περιόδου πρέπει νά υιοθετηθούν είναι άδικη (άδικαιολόγητη, UNFAIR) και ταυτόχρονα πολιτικά άτυχής καθ’ όσον άφορά την Ελλάδα. Διότι χωρίς νά έξυπηρετούνται ούσιώδεις θεσμοί της Κοινότητας θά γίνει αίτια δυσάρεστων πολιτικών έπιπτώσεων στη χώρα μου λόγω της πικρίας πού θά προκαλέσει σέ εύρέα στρώματα του ελληνικού λαού.

“Επιπλέον, ό φόβος ότι ή Συμφωνία μέ την Ελλάδα μπορεί νά δημιουργήσει ένα προηγούμενο γιά άλλες ύποψηφιότητες είναι άβάσιμος. Διότι ή περίπτωση της Ελλάδας ή όποια έχει 16ετή δεσμό μέ την Κοινότητα, είναι μοναδική. Και πιστεύω ότι ή Κοινότητα θά πρέπει νά έχει τό θάρρος νά κρίνει κάθε ύποψηφιότητα σύμφωνα μέ τά δικά της άποκλειστικά δεδομένα, αντί νά χρησιμοποιεί την Ελλάδα σαν προηγούμενο.

Κύριε πρωθυπουργέ,

“Η Ελλάδα υπέγραψε τό 1962 τή Συμφωνία Συνδέσεώς της μέ την Κοινότητα. Σκοπός αυτής της Συμφωνίας ήταν νά βοηθήσει την

Ελλάδα πολιτικά και οικονομικά. “Αλλά στην πραγματικότητα εξέλιχθηκε μέ τέτοιο τρόπο πού τελικά άποδείχτηκε ότι λειτουργεί εις βάρος της χώρας μου.

Αυτό συνέβη διότι, ένω ή τελωνειακή ένωση στον βιομηχανικό τομέα πού ευνοεί την Κοινότητα εφαρμόστηκε, ή έναρμόνιση της άγροτικής πολιτικής, ή όποια ένδιαφέρει την Ελλάδα δέν πραγματοποιήθηκε κάτω από τό πρόσχημα της δικτατορίας.

Οι συνέπειες αυτής της εξέλιξης ήταν ότι τό έμπορικό ισοζύγιο άνάμεσα στην Κοινότητα και στην Ελλάδα γιά τό 1977 δείχνει ένα παθητικό ύψους 1.830.000.000 δολάρια γιά την χώρα μου. Τό άποτέλεσμα είναι ότι ή Ελλάδα βοηθάει την Κοινότητα αντί νά βοηθείται άπ’ αυτήν, σαν και αυτό νά ήταν τό λογικό.

“Αναμενόταν ότι ή ένταξη θά γιάτρευε αυτή την κατάσταση και θά προωθούσε την οικονομική και κοινωνική άνάπτυξη της Ελλάδας. Δυστυχώς οι συμφωνίες πού προτάθηκαν από την Κοινότητα γιά την ένταξή μας δέν αλλάζουν ούσιαστικά την παρούσα κατάσταση. Διότι ή Κοινότητα ένω προτείνει βραχείες μεταβατικές περιόδους σέ τομείς πού είναι ευνοϊκές γι’ αυτήν, προτείνει, αντίθετα, γιά τά άγροτικά προϊόντα, γιά τά όποια ιδιαίτερα ένδιαφέρεται ή Ελλάδα μεταβατικές περιόδους, οι όποιες είναι πολιτικά και οικονομικά άπαραδέκτες.

Θά άρκούσε νά ύπογραμμιστεί τό γεγονός και μόνο ότι άν οι προτάσεις της Κοινότητας εφαρμοστούν όπως έχουν διατυπωθεί, ή Ελλάδα θά εισέπραττε από τόν κοινοτικό προ-ύπολογισμό, κατά τή διάρκεια του πρώτου έτους, 140 έκατ. λογιστικές μονάδες, ένω θά εισέφερε σ’ αυτόν 165 έκατ.

Σάν πολιτικός άνδρας πού είσθε θά κατανοήσετε ότι μου είναι άδύνατο νά παρουσιά-

σω μία τέτοιου είδους συμφωνία στον ελληνικό λαό. “Όλα τά κόμματα της αντιπολιτεύσεως έχουν ήδη έπιτεθεί έναντίον της κυβερνήσεώς μου και της Κοινότητας, καταγγέλλοντας την προετοιμαζόμενη συμφωνία σαν άποικιοκρατικής φύσεως.

“Επί είκοσι χρόνια, κ. πρωθυπουργέ, αγωνίζομαι νά ένώσω όργανικά την Ελλάδα μέ την δημοκρατική Εύρώπη. “Ο ελληνικός λαός έχει δώσει την έμπιστοσύνη του σέ αυτή την πολιτική και έχει ένουνεϊδίητα ταυτίσει τό πεπρωμένο του πολιτικά, οικονομικά και άμυντικά μέ την Εύρώπη.

“Εάν δίδεται στον ελληνικό λαό ή έντύπωση ότι ύπόκειται σέ μία άδικη (άνέντιμη, UNFAIR) μεταχείριση ασφαλώς θά αισθανθεί άπογοητευμένος και θά χάσει την έμπιστοσύνη του στην Εύρώπη. Αυτό θά μπορούσε νά έπηρεάσει έπικίνδυνα τις πολιτικές εξελίξεις στη χώρα μου, ένισχύοντας τό αντιδυτικό πνεύμα.

Γιά όλους αυτούς τους λόγους θά ήθελα νά σάς ζητήσω νά άναιρέσετε τις δυσκολίες, οι όποιες είναι άνευ σημασίας γιά σάς αλλά σοβαρές γιά μένα — και οι όποιες προκλήθηκαν κατά τή διάρκεια της τελευταίας φάσεως των διαπραγματεύσεων, έτσι ώστε ή Ελλάδα, εάν τελικά προσχωρήσει στην ευρωπαϊκή οικογένεια νά μπορέσει νά προσχωρήσει μέ ένθουσιασμό και πίστη.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ”

“Απλή άνάγνωση του βαρυσήμαντου αυτού κειμένου έξηγεί εύκολα γιατί άποσιωπήθηκε από την Κυβερνητική και φιλοκυβερνητική πλευρά. Στη δημοσιότητα ήλθε από μία αντιπολιτευόμενη έφημερίδα («Ελευθεροτυπία») κι ένα ικανό δημοσιογράφο, τόν Γ. Κατσώνη, πού άναζήτησε και άνακάλυψε τό κείμενο αυτό στις Βρυξέλλες. Τά κρατικά μέσα δημοσιότητας, πού μάς Ζαλίζουν καθημερινά μέ τις πιο άσήμαντες κινήσεις και έμφανίσεις του κ. Καραμανλή και μάς κάνουν πλύση έγκεφάλου από τις πολλές έπαναλήψεις καθημερινών και χωρίς όποιαδήποτε ιδιαίτερη άξία και σημασία δηλώσεών του, δέν έκαναν ούτε μνεία της ύπάρξεως τέτοιου κειμένου. “Όλες οι φιλοκυβερνητικές έφημερίδες, άκόμα και ή οικονομική «Ναυτεμπορική» τό άγνόησαν. Σέ καμμία μεταγενέστερη άνακοίνωση ή συζήτηση δέν άναφέρθηκε, τουλάχιστον σαν κάτι τό μεγάλης σημασίας.

Δέν είναι δύσκολο νά δοθεί μία εξήγηση γι’ αυτό. “Από τό περιεχόμενο και τό δραματικό τόνο της επιστολής Καραμανλή προκύπτουν μεταξύ άλλων και τά έξης:

α) Οι Έννέα δέν ήσαν καθόλου πρόθυμοι νά μάς κάνουν τόν δέκατο έταίρο της ΕΟΚ. Γι’ αυτό έπικαλούνταν διάφορες άσθήρικτες προφάσεις (άπειλή κατά της δικής τους γεωργίας, ύποψηφιότητα άλλων δύο χωρών, κ.ά.) γιά νά άποτρέψουν την ένταξη ή νά την άναβάλουν γιά όσο περισσότερο χρόνο θά ήταν δυνατό, και άν ύποχωρούσαν τελικά θά τό έκαναν έπιβάλλοντας όρους άποικιακής έκμεταλλεύσεως.

β) “Η ΕΟΚ μέ πρόσχημα την δικτατορία της 21ης Απριλίου 1967 πάγωσε τή συμφωνία συνδέσεως στον τομέα των άγροτικών προϊόντων και στο χρηματοδοτικό, δηλαδή στα τμήματά της εκείνα πού ώφελοΰσαν την Ελλάδα, ένω συνέχισε νά την εφαρμόζει στον βιομηχανικό τομέα, διότι εκεί —όχι βέβαια κατά